

POSTANOWIENIE

5 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Widło

na posiedzeniu niejawnym 5 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa P. w W.
przeciwko W.K.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej W.K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 24 marca 2022 r., V ACa 599/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego W.K. na rzecz powoda P. z siedzibą w W. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany W.K. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 24 marca 2022 r., w sprawie z powództwa P. w W. o zapłatę, zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Jako podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie jej oddalenie oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać szczegółowe i wyczerpujące argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Skarga kasacyjna może zostać uznana za oczywiście uzasadnioną tylko wówczas, gdy trafność jej zarzutów jest dostrzegalna od razu, na pierwszy rzut oka, bez przeprowadzania wnikliwej jurydycznej ich analizy. Chodzi więc o szczególne, kwalifikowane wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika, a więc chodzi o sytuacje kiedy wyrok może być uznany za bezprawny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 197/02, OSNC 2004, Nr 3, poz. 49). Skarżący wywodzi oczywistą zasadność rzeczowej skargi z faktu, iż w przedmiotowej sprawie występują istotne zagadnienia prawne sprowadzające się do: ustalenia, czy umowa spełniająca wszystkie przesłanki nowacji z art. 506 k.c., jednakże nienazwana, może być poczytywana jako nowacja wraz ze wszystkimi idącymi za tym skutkami prawnymi; oraz potrzeby uzyskania odpowiedzi na pytanie, jaki charakter prawny ma wpis (deklaratoryjny czy konstytutywny) poprzedzony wnioskiem o zmianę dotychczasowego wierzyciela hipotecznego.

Sposób ujęcia przesłanek we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wyklucza się wzajemnie. Uzasadnieniem oczywistej zasadności skargi

a więc sytuacji gdy dochodzi do oczywistego naruszenia prawa widocznego na pierwszy rzut oka jest występowanie istotnych zagadnień prawnych, których zaistnienie jest odrębną przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Jak się przyjmuje w orzecznictwie łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub potrzeby wykładni przepisów budzi zastrzeżenia. Jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość przyjęcia oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. najczęściej wzajemnie się wykluczają. Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (postanowienie SN z 24 września 2020 r., V CSK 48/20).

Co do kwestii kwalifikacji umowy, to w istocie skarżący dąży do odmiennej oceny stosunku prawnego na kanwie konkretnych ustaleń faktycznych. Zawarta umowa dotyczyła określenia zasad spłat udzielonego kredytu a więc ustalała reguły dotyczące stosunku już istniejącego a nie powoływała do życia nowy stosunek prawny, zakładała utrzymanie dotychczasowego zabezpieczenia hipotecznego, co byłoby sprzeczne z instytucją nowacji jak chce by kwalifikować zawartą umowę skarżący. Wreszcie z zapisów umowy wprost wynika, że nie stanowi umowy nowacji. W żadnej mierze nie można uznać, że doszło do naruszenia art. 65 § 2 k.c. w sposób oczywisty. Dodatkowo zarzut wadliwie sformułowany bowiem odwołuje się ogólnie do art. 65 k.c. bez wskazania o który z paragrafów tego przepisu chodzi regulującego wykładnię oświadczeń woli (§ 1) oraz wykładnię umów (§ 2).

Kwestia zmiany wpisu wierzyciela, na skutek przejęcia lub połączenia wierzycieli (banku) była już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. Wpis zmiany wierzyciela hipotecznego w księdze wieczystej w razie przejęcia banku w trybie art. 494 § 1 i 2 k.s.h. wynika z charakteru przejścia praw jako sukcesji uniwersalnej na skutek połączenia spółek przez przejęcie. Wpis w księdze wieczystej nowego wierzyciela w takiej sytuacji nie ma charakteru

prawotwórczego, (konstytutywnego) skoro skutek w postaci przejścia wszelkich praw następuje z mocy samego prawa. W orzecznictwie przyjmuje się, że artykuł 494 § 3 k.s.h. jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 79 ust. 1 zd. 2 u.k.w.h. Zauważenia wymaga, że art. 494 § 3 k.s.h. stanowi o "ujawnieniu" przejścia praw ujawnionych w księgach wieczystych, a nie o wpisie, jak przy przejściu wierzytelności w następstwie sukcesji singularnej (która przewiduje art. 79 ust. 1 zd. 2 u.k.w.h. - wyrok SN z 13 grudnia 2018 r., V CSK 559/17).

Jak się wskazuje istnienie art. 494 § 3 k.s.h. oznacza, że przejście praw w jego trybie nie stanowi przelewu wierzytelności hipotecznej o jakiej mowa w art. 79 u.k.w.h. a ujawnienie w księgach wieczystych przejścia na spółkę przejmującą praw ujawnionych w tych księgach ma charakter deklaracyjny.

Z tych względów w przedmiocie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania orzeczono, jak w treści postanowienia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.

M.M.

[ł.n]